

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Buiucani
MD-2012, mun. Chișinău, str. M.Viteazul 2
tel. 022-29-50-92

Высший совет Магистратуры
Суд Буюкань
MD-2012, мун. Кишинэу, ул. М.Витязул 2
тел. 022-29-50-92

Judecător Andrei Niculcea, bir.619

16 martie 2016
nr. 1-721/16

Către
Curtea Constituțională RM
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu, 28
MD-2004

Onorată Curte,

În conformitate cu prevederile art.135 din Constituția Republicii Moldova, art.4 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Vă remitem copia încheierii din 16.03.2016 pe 4 file și sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate art.329 alin.(1) Cod de Procedură Penală pe 41 file.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Andrei Niculcea
Judecător al Judecătoriei sec.Buiucani, mun. Chișinău

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 239
18 03 20 16

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire **POPA**

2. Prenume **IGOR**

3. Funcția **AVOCAT**

4. Adresa str. Vlaicu Pîrcălab, 77, of. 12, mun. Chișinău, MD-2012

5. Tel./fax (022) 22 40 11, 069999920, 069999934, igor@popa.md

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului.....

9. Tel.

10. Fax

11.

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12.

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare normele de drept incluse în art. 329 alin. (1) din Legea nr. 122 din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală a Republicii Moldova) cu privire la rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă. Această normă aparent neutră, la aplicare, limitează în mod nejustificat dreptul părților de a solicita instanței să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. Astfel, o nouă cerere de acest fel poate fi introdusă dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare.

a) Art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală a Republicii Moldova, cu privire la rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă

(1) La judecarea cauzei, instanța, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeieri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.

(2) În cazul aplicării arestării preventive, hotărîrea instanței poate fi atacată, în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară cu recurs, care se va judeca conform prevederilor art. 311 și 312, care se aplică în mod corespunzător.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. (A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

În procedura Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, se află cauza penală cu nr. 1-721/2016. Prezenta cauză a fost intentată la 13 octombrie 2015 de către Procurorul General al Republicii Moldova, în privința deputatului Vladimir Filat în temeiul bănuielii privind săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă, prevăzută la art. 324 alin. (3) lit. a) și lit. b) și trafic de influență art. 326 alin.(3) lit. a) din Codul Penal. La 15 octombrie 2015, inculpatul a fost reținut de către Procuratura Anticorupție, iar în temeiul Încheierii Judecătorei Buiucani în privința inculpatului a fost aplicată măsura preventivă - arestul preventiv, măsură care a fost prelungită de nenumărate ori, în vigoare și în prezent.

După emiterea Hotărârii Curții Constituționale din nr. 3 din 23 februarie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din C.pr.pen, la data de 01 martie 2016, procurorul Adriana Bețișor a înaintat un Demers de prelungire a termenului de arest preventiv, iar Judecătoria Buiucani a dispus prelungirea termenului de arest preventiv în privința inculpatului cu 30 de zile. Ulterior, la data de 02 martie 2016, un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova au depus o cerere de înlocuire a arestării preventive invocând prevederile art. 179 din C.pr.pen., *garanția personală*. Astfel, prin autoritatea persoanelor semnate, s-au prezentat garanții în vederea asigurării comportamentului respectiv al inculpatului Vladimir Filat în cazul aplicării unei măsuri preventive mai blânde. În motivarea Încheierii din 02 martie 2016, instanța de judecată menționează *”instanța nu pune la îndoială faptul că, deputații în Parlamentul Republicii Moldova: Tudor Deliu, Vadim Pistrinciuc, Angel Agache, Grigore Cobzac, și Maria Ciobanu care au semnat angajamentul respectiv sunt persoane demne de încredere” .. (...) ”mai mult ca atât, conform pct. 66 al Hotărârii Curții Supreme de Justiție, o nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive inculpatului poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme de o lună după adoptarea încheierii precedente privind această chestiune sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează cererea”*.

Astfel, în procesul examinării prezentei cereri de înlocuire a măsurii preventive s-a constatat că

instanța de judecată a aplicat (urmează să aplice) prevederile art. 329 C. pr. pen., care statuează că *la judecarea cauzei, din oficiu sau la cererea părților și ascultând opiniile acestora, este în drept să dispună aplicarea, înlocuirea sau revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului. O nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiurile pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare sau dacă nu au intervenit noi împrejurări care condiționează noua cerere.*

Această prevedere este în contradicție cu articolele 4 alin. (1) și (2), art. art. 7, 8 alin. (1), 20 alin. (1) și (2), art. 25 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova. Ținând cont de competența Curții Constituționale de a exercita controlul constituționalității a textului de lege menționat *supra*, am formulat o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate care potrivit art. 7 alin. (3) Cod procedură penală și Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova obligă instanța judecătorească de a suspenda procesul și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII
(A se vedea Partea a IV-a al Notiței Explicative)

14.

Libertatea individuală și siguranța persoanei sînt inviolabile. Astfel, norma de drept invocată aici ca fiind neconstituțională aparent este neutră și nu afectează dreptul la libertate și siguranță a persoanei. Totodată, în lumina Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23 februarie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din C.pr.pen., Înalta Curte a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de dna. Viorica Puica, judecător în cadrul Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău și a dispus următoarele:

În sensul art. 25 din Constituție, mandatul de arestare se eliberează pentru un termen de până la 30 de zile. Fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 30 de zile, atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei. În esență, termenul de 90 de zile a arestului preventiv a fost declarat neconstituțional. Deși, salutăm decizia Curții, am constatat că judecătorii constituționali nu au invalidat toate normele legale care se coroborau cu normele declarate neconstituționale, astfel au rămas norme care, până la Hotărârea menționată *supra*, aveau o rațiune și erau acceptabile, însă după 23 februarie 2016, încalcă grav Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În această ordine de idei, din conținutul articolului 329 privind rezolvarea chestiunii cu privire la măsura preventivă, în special a alineatului (1) se menționează că (...) **o nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeieri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare** (...). Or, termenul de *o lună* se corobora cu un alt termen, cel de *90 de zile* prevăzut în art. 186 alin. (5) C.pr.pen., care a fost declarat **neconstituțional**. În fond, până la adoptarea Hotărârii Curții, în ipoteza în care inculpatul era arestat preventiv pentru un termen de 90 de zile pe parcursul judecării cauzei, apărarea, putea introduce o cerere privind înlocuirea sau chiar revocarea măsurii preventive aplicate inculpatului numai dacă această solicitare respecta două condiții.

1. **Condiția de fond** a apariției unor temeieri noi care ar justifica înlocuirea măsurii preventive cu una mai blândă sau din contra mai aspre, sau chiar ar convinge

instanța că aplicarea unei măsuri preventive nu se justifică în cauză.

2. **Condiția de admisibilitate**, a curgerii a cel puțin 30 de zile (textul prevede termenul de o lună) după intrarea în vigoare a încheierii judecătorului privind soluționarea chestiunii privind aplicarea măsuri preventive.

În consecință, sesizăm faptul că sub imperiul vechii reglementări a termenului de arest de 90 zile, textul de la art. 329 C.pr.pen., se înscria în ordinea constituțională, însă o dată cu declararea neconstituțională a normei de la art. 186 C.pr.pen., termenul de o lună, prevăzut în art. 329 C.pr.pen., se află în contradicție directă cu Constituția Republicii Moldova și cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Astfel, practic după 23 februarie 2016, orice cerere privind înlocuirea, revocarea măsuri preventive va fi respinsă „*ab initio*”, deoarece nu va fi îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută la art. 329 alin.(1) C.pr.pen., în concret, curgerea unui termen **de o lună (30 de zile) după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare**, întrucât, judecătorul nu poate emite un mandat de arestare mai mare de 30 de zile. În aceste circumstanțe, *înlocuirea sau revocare măsuri preventive* la cererea părților ar deveni **imposibilă** și astfel, dreptul inculpatului la un acces liber la justiție ar deveni **iluzoriu**.

Acest text de lege contravine, următoarelor prevederi constituționale:

În primul rând, potrivit art. 7 din Constituție, *Constituția Republicii Moldova este Legea ei supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică*. În plus, art. 2 alin. (3) din C.pr.pen., stipulează că, *Constituția are supremație asupra legislației procesual penale și nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția*. Pornind de la aceste prevederi, instanțele judecătorești, la înfăptuirea justiției, urmează să aprecieze conținutul legii sau al altui act juridic și în cazurile necesare să aplice Constituția ca un **act juridic normativ cu acțiune directă** (a se vedea *Hot. Plenului Judecătoriei Supreme a Republicii Moldova cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Constituției, nr. 2 din 30.01.1996*).

În al doilea rând, conform art. 8 din Constituție, *Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional*. Prin prisma acestor prevederi constituționale, tratatul internațional cu cea mai pronunțată aplicabilitate în ordinea

juridică a Republicii Moldova este **Convenția Europeană a Drepturilor Omului** care intrat în vigoare pentru Republica Moldova la 12 septembrie 1997. Având în vedere rolul Convenției în a sistemul juridic al Republicii Moldova, Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova a statuat următoarele: *sarcina primordială cu privire la aplicarea Convenției revine instanțelor naționale și nu Curții Europene a Drepturilor Omului. Astfel, în cazul judecării cauzelor, instanțele de judecată urmează să verifice dacă legea sau actul care urmează a fi aplicat și care reglementează drepturi și libertățile garantate de Convenție sunt compatibile cu prevederile acesteia, iar în caz de incompatibilitate instanța va aplica direct prevederile Convenției, menționând acest fapt în hotărârea sa.*

Adițional, considerăm că este încălcat și art. 20 din Constituție care prevede că *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție.* Astfel, inculpatul nu are posibilitatea „*ab initio*”, de a solicita înlocuirea sau revocarea măsurii preventive privative de libertate, în condițiile în care cererea sa poate să fie acceptată doar după curgerea unui termen de o lună de la încheierea emisă de judecător. Privarea dreptului a aduce în atenția judecătorului circumstanțe care justifică înlocuirea/revocarea măsurii preventive îngreădește accesul la justiție. Mai mult ca atât, dreptul persoanei de a se adresa justiției este o condiție *sine qua non* în asigurarea eficienței exercitării drepturilor și libertăților sale.

Accesul liber la justiție este un principiu complex, cuprinzând mai multe raporturi juridice și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. În conexiune cu acest principiu este dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile legitime ale persoanelor, consacrat în art. 20 din Constituție. (a se vedea *pct. 3 din Hot. Curții Constituționale, nr.3 din 2011*)

Totodată, apreciem că sunt violate și prevederile art. 25 alin. (6) din Constituție privind *libertatea individuală și siguranța persoanei*, drept protejat și prin prisma art. 5 din Convenție, astfel *eliberarea celui reținut sau arestat este obligatorie dacă motivele reținerii sau arestării au dispărut.* Textul articolului clarifică faptul că libertatea persoanei poate fi restrânsă de către stat, deși doar în cazurile prevăzute de lege. Deci unele forme de privare a libertății sunt permise, însă, în lipsa unei verificări la solicitarea unei părți **privațiunea poate deveni arbitrară și ilegală.**

Așadar, credem că este violat art. 5 § 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului care prevede că *Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.* De asemenea devine iluzoriu în cazul dat și dreptul persoanei prevăzut de art. 5 § 4 din Convenție, dreptul persoanei lipsite de libertate la un "recurs" în fața unui tribunal. Astfel, obiectul esențial al garanției puse în discuție este acela de a oferi posibilitatea juridică a unui "recurs", adică a exercițiului unei căi eficace de atac cu privire la legalitatea măsurii prin care este autorizată o privare de libertate, iar dacă deținerea este ilegală, persoana în cauză trebuie să fie pusă în libertate. Examenul de **legalitate** cerut de art. 5 § 4 nu privește toate **problemele de fapt** pe temeiul cărora a fost exercitată prerogativa ordonării detenției. El urmărește a asigura existența **fundamentului legal al deținerii și a unor motive temeinice pentru a o ordona**. Proba legalității deținerii **incumbă autorităților statale**. *A fortiori*, instanța europeană a decis că persoanele arestate sau deținute au dreptul de a cere ca o instanță competentă să **verifice**, în același timp, atât respectarea normelor de procedură din legislația internă, cât și caracterul rezonabil al motivelor care au impus arestarea și legitimitatea scopului urmărit prin aplicarea detenției provizorii. (a se vedea *Convenția europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Corneliu Bîrsan p. 377-379*)

În același timp, considerăm că este incident art. 6 § 1 din Convenție, privind **dreptul la un proces echitabil** întrucât împiedică inculpatul să aibă acces la justiție, prin aceea că i se restricționează nejustificat posibilitatea de solicita instanței înlocuirea sau revocarea măsurii preventive. Astfel, în cauza *Airey c. Irlandei din 9 octombrie 1979*, Curtea a reiterat principiul potrivit căruia *Convenția nu garantează drepturi teoretice și iluzorii, ci drepturi practice și efective, și aceasta întrucât dreptul de acces la instanțe trebuie privit prin raportare la locul prioritar pe care îl deține într-o societate democratică dreptul la un proces echitabil*, iar dreptul de a solicita înlocuirea sau revocarea măsurii preventive, chiar dacă este reglementat, a devenit unul **teoretic și iluzoriu**. Există, în mod evident, o legătură strânsă între art. 5 § 4 și art. 6 § 1 din Convenție, iar Curtea consideră, în mod constant, că această ultimă dispoziție se aplică într-o oarecare măsură și înainte de proces, la stadiul la care se realizează **controlul legalității detenției**.

Prin urmare, în cauza *Golder c. Regatului Unit din 21 februarie 1975*, Curtea a introdus un principiu foarte important, și anume că *limitările impuse de stat nu pot fi admise în cazul în care restrâng accesul la justiție într-o așa manieră sau până la un nivel la care acest drept este atins în chiar substanța sa.*

Totodată, așa cum indică și hotărârea *Ashingdane c. Regatului Unit din 28 mai 1985*, o astfel de limitare nu va fi compatibilă cu art. 6 § 1 din Convenție decât în condițiile în care urmărește un **scop legitim** și dacă există o **legătură rezonabilă de proporționalitate** între mijloacele adoptate și scopul urmărit pentru a fi atins.

În ceea ce privește **scopul urmărit**, Curtea a arătat în hotărârea *Kemp și alții c. Luxemburg din 24 aprilie 2008*, că *dreptul de acces la justiție este încălcat atunci când reglementarea sa încetează să mai servească obiectivelor de securitate juridică și buna administrare a justiției și se transformă într-o barieră care împiedică justițiabilul să vadă substanța litigiului.*

Ce tine de **proporționalitatea ingerinței** a statului în dreptul de acces la justiție cu scopul urmărit, acesta este, din punct de vedere practic, cel mai important criteriu de apreciere a încălcării art. 6 § 1 în raport cu jurisprudența Curții de la Strasbourg. Astfel, aplicarea principiului proporționalității implică faptul ca instanța europeană determină dacă statul, limitând dreptul de acces, nu și-a depășit marja de apreciere, aducând astfel o restricție severă, nerezonabilă, în raport de scopul legitim al bunei administrări a justiției sau cel al securității juridice.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V din Notița Explicativă)

15.

Prin prezenta sesizare, solicităm Curții Constituționale recunoașterea neconstituționalității a sintagmei *”dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare”*

art. 329 alin. (1) din Codul de procedură penală a Republicii Moldova ce statuează asupra *rezolvării chestiunii cu privire la măsura preventivă.*

VI - LISTA DOCUMENTELOR

(A se vedea capitolul VI al Notiței Explicative)

16. a) Demersul privind prelungirea măsurii preventive din 25 februarie 2016
- b) Încheierea din 01 martie 2016 emisă de Judecătoria Buiucani
- c) Încheierea din 02 martie 2016 emisă de Judecătoria Buiucani
- d) Cererea deputaților în Parlamentul Republicii Moldova privind înlocuirea măsurii preventive sub garanție personală.

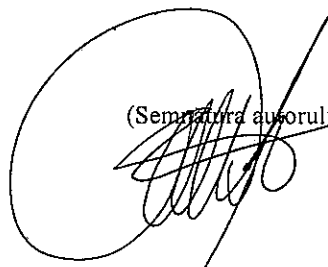
VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VII al Notiiiei Explicative)

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău

Data 15 martie 2016

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

(Semnatura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHEIERE

16 martie 2016

municipiul Chișinău

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Galina Moscalciuc

Judecătorii

Sergiu Lazari și Andrei Niculcea

Grefier

Alina Spătaru

cu participarea:

procurorului – Adriana Bețișor, procuror în Procuratura Anticorupție

apărătorului – Igor Popa, care acționează în interesele inculpatului Filat Vladimir, în baza mandatului nr.0906665 din 15.10.2015

apărătorului – Cristina Bancu, care acționează în interesele inculpatului Filat Vladimir, în baza mandatului nr.0906664 din 15.10.2015

inculpatului Filat Vladimir, născut la 06 mai 1969, cetățean al R.Moldova

examinând în de judecată închisă sesizarea apărătorilor Igor Popa și Cristina Bancu cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală nr.1-721/2016 privindu-l pe Filat Vladimir Vasile, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal, –

CONSTATĂ:

Pe rol la Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău se află cauza penală nr.1-721/2016 privindu-l pe Filat Vladimir, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal.

În ședința de judecată, apărătorii Igor Popa și Cristina Bancu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Filat Vladimir au înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art.329 alin.(1) Cod de procedură penală, text ce contravine art.5 par.4, art.6 par.1 din Convenția europeană a drepturilor omului și implicit art.art.4,20,25 din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea excepției de neconstituționalitate apărătorii au invocat că, prin Hotărârea Curții Constituționale din 23.02.2016, s-au declarat neconstituționale prevederile art.186 alin.(3), (5), (8) și 9 din Codul de procedură penală, privind termenul ținerii persoanei în stare de arest și prelungirea lui, termenul de 90 de zile a arestului preventiv a fost declarat neconstituțional.

Au susținut că, judecătorii constituționali nu au invalidat toate normele legale care se coroborau cu normele declarate neconstituționale, astfel au rămas norme care până la Hotărârea menționată supra aveau o rațiune și erau acceptabile, însă după 23 februarie 2016 încalcă grav Constituția și Convenția europeană a drepturilor omului.

Au mai invocat că, art.329 alin.(1) Cod de procedură penală prevede că, (...) „o nouă cerere de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive poate fi depusă dacă au apărut temeiuri pentru aceasta, dar nu mai devreme decât peste o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare” (...). Respectiv, termenul de o lună se corobora cu un alt termen, cel de 90 de zile prevăzut în art.186 alin.(5) Cod de procedură penală, care a fost declarat neconstituțional.

Apărătorii au sesizat faptul că, sub imperiul vechii reglementări a termenului de arest de 90 de zile, textul de la art.329 Cod de procedură penală, se înscria în ordinea constituțională, însă odată cu declararea neconstituțională a normei de la art.186 Cod de procedură penală, termenul de o lună prevăzut la art.329 Cod de procedură penală se află în contradicție cu Constituția Republicii Moldova și Convenția europeană a drepturilor omului. Practic, după 23 februarie 2016, orice cerere privind înlocuirea, revocarea măsurii preventive va fi respinsă, deoarece nu va fi îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art.329 alin.(1) Cod de procedură penală, în concret curgerea unui termen de o lună după ce încheierea precedentă privind această chestiune a intrat în vigoare, întrucât judecătorul nu poate emite un mandat de arest pe un termen mai mare de 30 de zile.

Inculpatul Filat Vladimir, în ședința de judecată a susținut poziția apărătorilor săi, cerând ridicarea excepției de neconstituționalitate invocate.

Procurorul Bețișor Adriana, a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, ca fiind neîntemeiată.

Audiind participanții la proces, studiind materialele din dosar, instanța de judecată consideră necesar de ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de apărătorii Igor Popa și Cristina Bancu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Filat Vladimir, reieșind din următoarele considerente.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, fiind o lege organică, excepția a fost ridicată de apărătorii inculpatului, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de apărătorii Igor Popa și Cristina Bancu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Filat Vladimir.

Subsidiar, suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. La moment este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă va dispărea, la caz Curtea constituțională se va expune asupra excepției de neconstituționalitate invocate de către, apărătorii Igor Popa și Cristina Bancu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Filat Vladimir.

Prin urmare, luând în considerare că, inculpatul Filat Vladimir se află în arest preventiv, iar în scopul respectării principiului de examinare a cauzei în termen rezonabil și ținând cont de complexitatea cauzei au fost fixate mai multe date de ședință de judecată, ultimele fiind pentru 17.03.2016, 18.03.2016, 22.03.2016, 23.03.2016, 24.03.2016 și respectiv 25.03.2016, instanța ajunge la concluzia de a nu suspenda procesul în cauza penală privindu-l pe Filat Vladimir, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal.

În susținerea poziției sale, instanța a ținut cont de criteriile de determinare a termenului rezonabil stabilite în art.20 Cod de procedură penală și jurisprudența CtEDO, cât și de obligația instanței de a examina o cauză penală în care inculpații sunt arestați, de urgență și în mod preferențial. Mai mult decât atât, inclusiv Curtea Constituțională a menționat în pct.81 al Hotărârii din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Prin urmare, instanța consideră necesar de a nu suspenda procesul, deoarece norma care se invocă a fi neconstituțională, art.329 alin.(1) Cod de procedură penală, reglementează termenul depunerii unei noi cereri de aplicare, înlocuire sau revocare a măsurii preventive, dar nu norme care se referă la fondul cauzei, cum ar fi cele privind calificarea faptei imputate, sancțiunea care urmează a fi aplicată sau norme de procedură, care în esență ar impune suspendarea procesului.

Instanța de judecată dă asigurări că, în caz de necesitate, la cererea Președintelui Curții Constituționale dosarul penal nr.1-721/2016 privindu-l pe Filat Vladimir, învinuit în comiterea

infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal, va fi transmis imediat.

În acest context, conducându-se de Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, instanța de judecată,-

D I S P U N E:

Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de apărătorii Igor Popa și Cristina Bancu în cauza penală nr.1-721/2016 privindu-l pe Filat Vladimir Vasile, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal, privind art.329 alin.(1) Cod de procedură penală.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea apărătorilor Igor Popa și Cristina Bancu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatului Filat Vladimir, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală nr.1-721/2016 privindu-l pe Filat Vladimir Vasile, învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.324 alin.(3) lit.a) și lit.b) și art.326 alin.(3) lit.a) din Codul penal.

Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Galina Moscalciuc
Sergiu Lazari
Andrei Niculcea

